Tere tulemast tutvuma Tallinna Polütehnilise Instituudiga!

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, rektoraadi, ELKNÜ komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 14—15 Teisipäeval, 16. mail 1961 XIII aastakäik

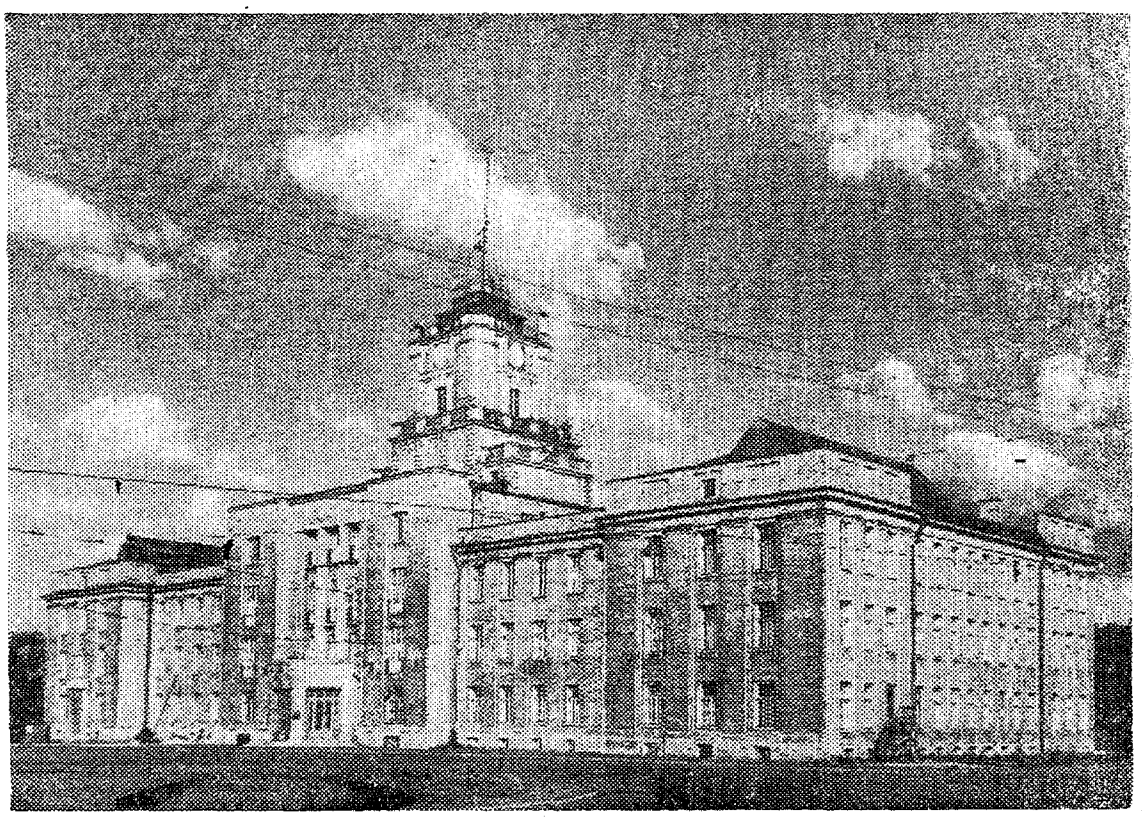

Iga insener — aktiivne kommunismiehitaja

Nõukogude insener — see ei ole ainult kitsa erialaga spetsialist, vaid tõeline tootmise komandör ja organisaator, kollektiivi kasvataja. Ei piisa ainuüksi tehnilistest teadmistest, et tulla toime oma tööülesannetega tehastes, vajalik on veel oskus tööks inimestega, suur hulk organisatsioonilise töö kogemusi.

Iga instituudi lõpetaja peab olema tõeline insener, aktiivne kommunismiehitaja — niisugune on meie komsomoliorganisatsiooni töö eesmärk. Võttes osa ühiskondlikust tööst, täites komsomoliülesandeid arenevadki igas üliõpilases välja need jooned.

Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilaskonnast kuulub suurem osa kommunistlikku noorsooühingusse. Hulgaliselt üliõpilasi on astunud ÜLKNÜ ridadesse instituudis. Rõhuv enamus neist suhtuvad suure vastutustundega õppetööse ja ühiskondlike ülesannete täitmisesse. Kõigile eeskujuks võib tuua üliõpilasi-kommunistlikke noori Urmo Kala, Kaarel Jõelehte, Elvi Birnbaumi, Enn Urbanikku ja paljusidpaljusid teisi.

Meie komsomoliorganisatsioon on saavutanud oma töös märgatavat edu, tõusnud on komsomoliorganisatsiooni autoriteet ja osa kõigi instituudi ellu puutuvate küsimuste lahendamisel. Kommunistlike noorte tubli töö kõigil üliõpilaselu aladel on olnud aluseks sellele, et meie sõnade ja ettepanekutega arvestatakse. Ei ole instituudis ühtegi tähtsamat üritust, kus peamist organiseerivat ja läbiviivat osa poleks etendanud kommunistlikud noored, olgu see osavõtt ühiskondlikult kasulikust tööst Balti Soojuselektrijaama või «Punase Kunda» ehitustandreil, vabariigi kolhoosides ja instituudi ehitustel, olgu see üliõpilaste teadusliku töö, kunstilise isetegevuse või sporditöö organiseerimine — ikka on esirinnas kommunistlikud noored.

Ka lähemas tulevikus tuleb meil lahendada rida tähtsaid ülesandeid. Alates eelolevast suvest siirduvad kõik üliõpilased tootmispraktikale ELKNÜ TPI komitee lähetuskirjadega ühiskondlike ülesannete täitmiseks. Alustavad tööd ühiskondlike elukutsete kateeder ja ühiskondlik konstruktorite büroo. Ning meie lähim lahingülesanne on — anda kogu jõud instituudi komsomoli löökehituse — Mustamäe hoonetekompleksi õigeaegseks valmimiseks.

Tööd on palju, tööd jätkub kõigile, ent töös kasvab ja karastubki nõukogude inimene — kommunismiehitaja.

K. MÜÜRISEPP,
ELKNÜ TPI komitee sekretär

Meile saabusid maitervitused

J. V. Stalini nimeliselt Valgevene Polütehniliselt Instituudilt,
Kiievi Ehitusinseneride Instituudilt,
Komsomolski (Amuuri ääres) Õhtuselt Polütehniliselt Instituudilt,
Lvovi Polütehniliselt Instituudilt,
M. Azizbekovi nimeliselt Aserbaidžani Nafta ja Keemia-instituudilt,
Buhhaara Ehitusinseneride Instituudilt,
Ivanovo Keemia-tehnoloogia Instituudilt,
Pensa Polütehniliselt Instituudilt,
Kiviõli Kombinaadilt,
Voroneži Õhtuselt Polütehniliselt Instituudilt,
Taškendi Polütehniliselt Instituudilt,
V. I. Lenini nim. Gruusia Polütehniliselt Instituudilt,
S. M. Kirovi nimeliselt Tomski Polütehniliselt Instituudilt,
Donetsi Polütehniliselt Instituudilt,
Permi Polütehniliselt Instituudilt. ja mujalt.

ÜLESKUTSELE JÄRGNEDES

TPI kommunistlike noorte ja noorte üleskutsele järgnedes on peale «Tallinna Polütehnikus» nr. 11 märgitud üliõpilaste tasuta verd andnud veel üliõpilased:

Tamara Antonova ja Helve Sepala — õpperühmast IR-42.

Ülo Sepping, Kalle Kants, Vello Metsoja, Jüri Tuisk, Kalle Leola, Aavo Beek, Tõnu Truupõld, Leo Marjak ja Lembit Põldoja — õpperühmast AE-43.

Ants Õun, Lembit Õunlo, Mati Õuna, Ants Tiigi ja Aarne Sandberg — õpperühmast E-42.

Paavo Pakalneet — õpperühmast MM-21.

Helgi Põldsepp ja Marika Saar — õpperühmast E-41.

Leidku nende õilis eeskuju rohkesti järgijaid.

On soovitav, et vereandmist teostataks organiseeritult, nagu seda tegid õpperühmade AE-43 ja E-42 üliõpilased.

Vere võtmine toimub Vabariiklikus Vereülekande Jaamas, Lai t. 15, igal kolmapäeval ja reedel kella 10.00—11.00 ja üliõpilastele veel eraldi igal reedel kell 14.00.

A. LAUR

LAHTISTE USTE PÄEVAD TPI-s

Selleks, et abistada töölisnoori ja abituriente tulevase elukutse valikul ja võimaldada neil lähemalt tutvuda Tallinna Polütehnilises Instituudis avanevate edasiõppimisvõimalustega, on instituudis kujunenud traditsiooniks korraldada igal kevadel lahtiste uste päevad. Nendel päevadel võimaldatakse kõigile vaba sissepääs õppeasutuse ruumidesse. Instituudi õppejõud selgitavad külastajaile siin õpitavate erialade osatähtsust meie rahvamajanduses, jutustavad lõpetajad ootavatest tööülesannetest ja tutvustavad noori õppeasutuse laboratoorse baasiga ning üliõpilaste tööga laboratooriumides.

Ütleme kõigile instituudi külastajaile südamliku: «Tere tulemast!» ja loodame, et lahtiste uste päevad aitavad neil õigesti lahendada tulevase tööala valiku küsimust vastavalt oma huvidele ja võimetele.

Millistel erialadel on tänavu võimalik alustada õppimist TPI-s?

Energeetikateaduskonda, kus saavad ettevalmistuse tulevased elektri- ja soojusenergeetikainsenerid, võetakse tänavu vastu 215 uut üliõpilast automaatika ja telemehaanika, tööstusettevõtete ja -seadmete elektrifitseerimise, elektrijaamade ja -süsteemide, elektrivõrkude, elektrijaamade soojusenergeetiliste seadmete, tööstuse soojusenergeetika, elektrimasinate ja aparaatide, raadioaparaatide konstrueerimise ja tootmise erialadele. Peale selle võetakse laeva jõuseadmete erialale (vene õppekeelega) 25 üliõpilast.

Mehaanikateaduskonnas komplekteeritakse tehnikahuviliste noortega viis eriala. Mehaanikainseneride ettevalmistamiseks võetakse masinaehituse tehnoloogia ja metallilõikepinkide, täppismehaanika seadmete, kiudainete mehaanilise tehnoloogia, puidu mehaanilise tehnoloogia ja autotranspordi ekspluatatsiooni erialadele 185 uut üliõpilast.

Ehitusteaduskonnas võib omandada ehitusinseneri kvalifikatsiooni. Siin on võimalik õppida tööstus- ja tsiviilehituse, autoteede ja sildade ning sanitaartehnika erialal. Seoses ehitustegevuse pideva laiendamisega vabariigis võetakse tööstus- ja tsiviilehituse erialale 75 uut üliõpilast, autoteede ja sildade ning sanitaartehnika erialadele aga kummalegi 20—30 üliõpilast.

Keemia-mäeteaduskonnas komplekteeritakse uute üliõpilastega 6 eriala. Orgaaniliste ainete keemilise tehnoloogia erialale (hõlmab põlevkivi keemilist tehnoloogiat ning plastmasside, tselluloosi- ja paberitööstuse tehnoloogiat), anorgaaniliste ainete keemilise tehnoloogia erialale (hõlmab silikaatide ja väetisainete tehnoloogiat ning hapete ja aluste keemiat), toiduainete tehnoloogia erialale (kala-, leiva- ja kondiitritööstus) ning ühiskondliku toitlustamise tehnoloogia ja seadmete erialale võetakse vastu kokku 95 üliõpilast. Mäeasjandust võib hakata õppima 25 uut üliõpilast (vene õppekeelega rühmas) ja mäe-elektromehaanikat 25 üliõpilast.

Insener-majandusteaduskonnas on võimalik alustada õppimist masinaehitustööstuse ökonoomika ja organiseerimise erialal ning raamatupidamise erialal. Teaduskonda võetakse vastu 50 uut üliõpilast.

Avarad edasiõppimisvõimalused luuakse tänavu ka töötavatele kodanikele. Praegu olemasolevate erialade — automaatika ja telemehaanika, tööstus- ja tsiviilehitus, tööstusettevõtete ja -seadmete elektrifitseerimine, masinaehituse tehnoloogia ja laeva jõuseadmed — kõrval avatakse õhtuses osakonnas veel sanitaartehnika, elektrijaamade ja -süsteemide, keemilise tehnoloogia, toiduainete tehnoloogia, masinaehituse ökonoomika ja organiseerimise, raamatupidamise ning rahvamajanduse planeerimise erialad. Kaugõppe teel võib tänavu alustada õppimist kõikidel erialadel, mis esinevad päevases ja õhtuses osakonnas.

Rahvahariduse süsteemi ümberkorraldamise tulemusena algab tee kõrgema tehnilise hariduse juurde tööpingi tagant vabrikus või tehases. Insenere valmistatakse ette eeskätt just nende noorte hulgast, kes töötavad vahetult tootmises. Need päevasesse osakonda astujad aga, kellel tööstaaži ei ole, suunatakse kahel esimesel õppeaastal 1 aastaks ja 4 kuuks (raamatupidamise erialale astujad — 1 aastaks) tootvale tööle vastavalt teaduskonna profiilile. Üliõpilased töötavad tootmises palgalistel töökohtadel, võttes töö kõrval osa teoreetilisest õppetööst õhtuse õppimise või kaugõppe teel. Tootmistööle, mis peab olema organiseeritud nii, et see soodustaks üliõpilastel tulevase eriala omandamist, järgneb kolm aastat statsionaarset õppimist tootmistöö katkestamisega ja seejärel uuesti poole- kuni üheaastase kestusega erialane tööstuspraktika.

Statsionaarse õppimise ajal makstakse edukatele üliõpilastele riiklikku stipendiumi. Tootmistööl ja pikaajalisel tööstuspraktikal viibimise ajal kasutavad päevasesse osakonda vastuvõetud üliõpilased arvestuste ja eksamite perioodil palgalist lisapuhkust ja kõiki teisi õhtustele ning kaugõppe üliõpilastele ettenähtud soodustusi.

Õppetöö üldine kestvus päevases osakonnas on 5 kuni 5,5 aastat, õhtuses osakonnas ja kaugõppeteaduskonnas — 6 aastat.

Instituuti saab astuda õppima ainult vastuvõtueksamite sooritamisega. Päevasesse osakonda võetakse esimeses järjekorras vastu neid, kellel on vähemalt kaheaastane praktilise töö staaž, samuti ka sõjaväest demobiliseeritud isikuid.

Päevasesse osakonda astujaile korraldatakse vastuvõtueksamid matemaatikas (kirjalik ja suuline), füüsikas (suuline), emakeeles (kirjand) ja ühes võõrkeeles (suuline). Keemia-mäeteaduskonna tehnoloogilistele erialadele astujail kirjalik eksam matemaatikas asendatakse suulise eksamiga keemias, ehitusteaduskonda astujail aga — eksamiga joonestamises. Raamatupidamise ja rahvamajanduse planeerimise erialale astujad peavad sooritama eksamid emakeeles, matemaatikas, NSVL ajaloos, geograafias ja ühes võõrkeeles.

Õhtusesse osakonda ja kaugõppeteaduskonda võetakse vastu ainult töötavaid kodanikke. Nendelt ei nõuta vastuvõtueksami sooritamist võõrkeeles.

Avaldused instituudi päevasesse osakonda astumiseks tulevad esitada rektori nimele vastuvõtukomisjoni sekretariaati kuni 30. juulini, kaugõppeteaduskonda astumiseks — kuni 25. juulini ja õhtusesse osakonda kuni 20. augustini.

Vastuvõtueksamid päevasesse osakonda toimuvad 1.—20. augustini, kaugõppeteaduskonda 18. kuni 31. juulini ja õhtusesse osakonda 21. augustist kuni 5. septembrini.

Juunis-juulis korraldatakse sisseastujaile tasuta konsultatsioone eksamikavade ulatuses.

E. BAUMING,
TPI õppeosakonna juhataja

MILLIST ERIALA VALIDA

Soojusenergeetika

Soojuselektrijaamade arengu kõrval toimub meil Nõukogude Eestis sama kiirelt ka teiste tööstusettevõtete areng, kus leiavad kasutamist mitmesugused soojustehnilised seadmed. Sellisteks tehasteks on eelkõige ehitusmaterjalide tööstused, põlevkivitööstus, keemiatööstus jne. Nende ettevõtete kõrval leiame ka tööstusi kus kasutatakse selliseid soojustehnilisi seadmeid nagu kuivatus- ja külmutusagregaadid, kompressorjaamad jne. Kogu tööstuses esinevad soojustehnilised protsessid haarab endasse tööstuslik soojusenergeetika.

Eesti NSV tööstuse, projekteerimisasutuste, teaduslike uurimiskeskuste ja õppeasutuste vajaduste rahuldamiseks soojusenergeetika eriala inseneridega toimub 1961. a. TPI-s uute üliõpilaste vastuvõtt kahel erialal:

1) Soojuselektrijaamade soojusenergeetilised seadmed;

2) Tööstuslik soojusenergeetika.

Esimesel erialal valmistatakse ette insnere soojuselektrijaamadele. Selle eriala üliõpilased õpivad peale üldteoreetiliste ainete (kõrgem matemaatika, kujutav geomeetria, füüsika, mehhanismide ja masinate teooria jne.) põhjalikult tundma soojustehnika teoreetilisi aluseid (termodünaamika, soojusülekanne jne.), soojustehnilisi mõõtmisi, soojusenergeetilisi seadmeid (aurukatlad, auruturbiinid, gaasiturbiinid, kompressorid jne.), soojuselektrijaamade soojuslikku ja elektrilist osa, soojuslike protsesside automatiseerimist jne. Peale mainitu õpitakse tundma veel aatomielektrijaama, sest suurem osa aatomielektrijaamades toimuvatest protsessidest haaravad enda alla peamiselt väga mitmesugused soojuslikud nähted.

Teisel erialal valmistatakse ette soojusenergeetika insenere mitmesugustele eespooltähendatud tööstusettevõtetele. Selle eriala üliõpilased õpivad tundma soojustehnika teoreetilisi aluseid, soojuslikke protsesse mitmesugustes tööstustes, gaasigeneraatoreid, sisepõlemismootoreid, aurukatlaid, aurutuslüüse, kompressoreid, tööstuslikke soojuselektrijaamu, soojusevarustust jne.

Paljud soojusenergeetika eriala lõpetajad töötavad praegu mitmesugustel vastutusrikastel kohtadel meie vabariigis. Mainiksime: Balti soojuselektrijaama peainsener Olev Jõgi, automaatika tsehhi ülem Lembit Maiste, Kohtla-Järve soojuselektrijaama peainsener Harri Kirss, Eesti Tööstusprojekti direktor Erich Kasari, automaatika-ala peaspetsialist Uno Vergi, Teaduste Akadeemia Energeetikainstituudi direktor Lembit Vaik jne.

Õppige soojusenergeetikuteks, kuna teid ootavad soojuselektrijaamad, tööstusettevõtted ja teaduslikud uurimisasutused.

A. OTS,
tehniliste teaduste kandidaat, soojusenergeetika kateedri dotsendi kt.

Õppigem insener-ökonomistiks

Eesti NSV arenev tööstus vajab üha rohkem uut tüüpi kõrgema haridusega spetsialiste — insener-ökonomiste. Need on eelkõige tootmise organisaatorid, kes üheaegselt hästi on tundma õppinud nii tootmise tehnikat ja tehnoloogiat kui ka tootmise ökonoomikat ja organiseerimist.

Keerukad ja mitmekesised on insener-ökonomisti ülesanded tööstusettevõttes. Ta võtab aktiivselt osa nii tehase perspektiivsete kui ka jooksvate plaaniprojektide koostamisest ja nende elluviimisest, töötab välja abinõud tootmise juhtimise parandamiseks, sisetranspordi korrastamiseks, rütmilise töö kindlustamiseks, tootmisvõimsuste kasutamisastme tõstmiseks, materjalide, kütuse ja elektrienergia ökonoomsemaks kulutamiseks, toodete kvaliteedi parandamiseks, töötootlikkuse tõstmiseks ja omahinna alandamiseks. Insener-ökonomist võtab juhtivalt osa ettevõtte rekonstrueerimisest ja laiendamisest, määrab tootmise mehhaniseerimise ja automatiseerimise majandusliku efektiivsuse jne.

Tallinna Polütehnilises Instituudis toimub insener-ökonomistide ettevalmistamine masinaehituse baasil. Saanud aga siin ettevalmistuse, on insener-ökonomistid suutelised edukalt töötama ka mitte üksnes masinaehituses, vaid ka teistes tööstusharudes — küll plaani- ja tootmisosakondade juhatajatena, peadispetšeritena, töö- ja töötasuosakondade juhatajatena, insener-normeerijatena ja ka peainseneridena.

Dotsent A. RANNES,
tootmise ökonoomika ja organiseerimise kateedri juhataja, majandusteaduste kandidaat

Insener-majandusteaduskonna üliõpilane Helja Linros valmistub eksamiks.

Tulevastele elektriinseneridele

Energeetikateaduskonna vanemate erialade rüpest on järjekordselt tärganud noored võrsed: «Elektrimasinad ja aparaadid» ning «Raadiotehniliste seadmete konstrueerimine ja tehnoloogia». Jätkub vastuvõtt ka möödunud aastal avatud uuele erialale «Tööstuse soojusenergeetika».

Ülalmainitud esimesed kaks eriala pakuvad suurt huvi nooretele selletõttu, et vastava ala tööstusharud on hakanud meie vabariigis intensiivselt arenema. Teatavasti rakendatakse tootmisprotsesside automatiseerimisel igal juhul täidesaatvate organitena elektrimasinaid ja aparaate, kusjuures kaasajal on just eritüübilised elektrimasinad leidnud automaatikas laialdast kasutamist. Niisuguste seadmete konstrueerimist, tehnoloogiat ja praktilise rakendamise küsimusi õpivadki üliõpilased erialal «Elektrimasinad ja aparaadid».

«Raadiotehniliste seadmete konstrueerimise ja tehnoloogia» eriala spetsialistide järgi on ENSV tööstuses suur nõudmine. On hakatud valmistama raadiotehnilisi spetsiaalmõõteriistu ja seadmeid. Tehases «Punane Ret», kontrollmõõduriistade tehases ja mujal on loodud ka vastavad konstrueerimisbürood tehaste juurde, raadiotehniliste seadmete konstruktoreid aga on tööstustes väga vähe. Sellepärast avaneb tulevastel selle ala spetsialistidel nii tööstustes kui ka teadusliku uurimistöö asutustes avar tööpõld.

Käesoleval aastal toimub endiselt vastuvõtt ka energeetikateaduskonna vanematele erialadele. Seega on igal asjasthuvitatud noorel võimalik valida teda huvitav eriala ja astuda energeetikateaduskonda.

G. SAMOLEVSKI,
energeetikateaduskonna dekaan

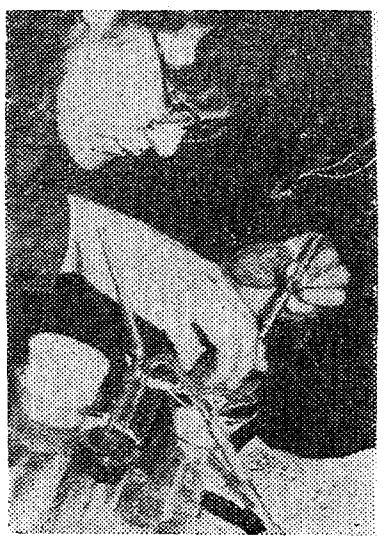

Laboratoorsel tööl keemialaboratoorium.

UUS ERIALA

Eeloleval õppeaastal võetakse keemia-mäeteaduskonda seniste erialade kõrval üliõpilasi vastu uuele erialale — ühiskondliku toitlustamise ettevõtete sisseseade ja tehnoloogia. Uue erialaga spetsialistide ettevalmistamist tingib ühiskondliku toitlustamise ettevõtete kiire areng. Uute ettevõtete avamine, olemasolevate laiendamine, tööprotsessi mehhaniseerimine ning tarbijate nõudmiste täielikum rahuldamine nõuab kõrgema eriharidusega spetsialistide töölerakendamist ühiskondliku toitlustamise ettevõtetesse.

Õppetöö uuel erialal toimub analoogselt teiste keemia-mäeteaduskonna erialadega. Tööstaažiga üliõpilastel kestab õppetöö viis aastat. Tööstaažita üliõpilased omandavad esimese kolme semestri vältel vajalikke tööalaseid kogemusi ja paralleelselt töötamisega õpivad instituudis, mistõttu on neil õppeaeg aasta võrra pikem.

Kolme esimese kursuse vältel saavad ühiskondliku toitlustamise eriala üliõpilased koos teiste keemikutega üldtehnilise ettevalmistuse, kuid alates neljandast kursusest lülituvad õppeplaani eriala õppeained, nagu: toitude valmistamise tehnoloogia, ühiskondliku toitlustamise ettevõtete sisseseaded, toitumise füsioloogia, sanitaartehnika ja hügieen jt. Õppetöö lõppetapiks on diplomprojekti koostamine.

Uue eriala insener-tehnoloogid suunduvad tööle peamiselt peatehnoloogidena ühiskondliku toitlustamise ettevõtetesse — sööklatesse, kohvikutesse, restoranidesse.

Dotsent K. KASK

Kõige noorem

Kõige noorem isetegevusringidest TPI-s on kahtlematult kinofotoring. Vaevalt 4 kuud on möödunud selle asutamisest, kuid üliõpilased tunnevad meid juba nii kinofilmi «Üliõpilased suvel . . .» kui ka fotolehtede järgi.

Eks iga algus ole raske. Nii ka meil. Esimesele koosolekule kogunenud 17 üliõpilasest omasid ainult 2 kogemusi kaameraga töötamisel. Nii siis tuli hakata õppima. Palju oleme filmi ära kulutanud, kõigi poolt «neetud» «Kiievi» oma sõna kuulama pannud, kuid ikka tunneme et on vaja veel palju-palju õppida ja töötada. Alustasime käeharjutusega Mustamäel — seal kus praegu mühab mets, kuid varsti hakkab kekrima TPI mikrorajoon.

Palju on tehtud tööd ja nähtud vaeva. Nüüd aga oleme jõudnud nii kaugele et võime hakata instituudi kroonikat välja laskma.

Edasised plaanid näevad ette värvifilmi valmistamist üliõpilaste matkaradadelt. Meie üliõpilaste elus on palju huvitavat, mida kinoamatöör peaks ekraanile too ma. Seepärast on tervitatud iga paar töökäsi, mida juhib tõsine tahe tegelda kinoamatörismiga.

R. PRIIMANN ja
R. KRISTJUHAN
(K-61)

Elektrivõrgud ja -süsteemid

Elektrijaamade võimsuse kiire suurendamisega ja uute jaamade ehitamisega Eesti NSV-s kaasub tungiv vajadus uute kõrge- kui ka madalpingevõrkude järele maa täielikuks elektrifitseerimiseks. Samuti esineb vajadus ülikõrgepingevõrkude järele energia andmiseks meie naabervabariikidele. Eesti energiasüsteemi kiire suurendamisega tekib terve rida uusi probleeme süsteemi automaatse reguleerimise, arvutusmasinate kasutamise, releekaitse ja telemehaanika alal, mis vajavad otstarbekohast lahendamist. Kõik see nõuab hulgaliselt kõrge kvalifikatsiooniga insenere, kes tunnevad hästi võrkude ja süsteemide projekteerimist ja ekspluatatsiooni ning kes on suutelised lahendama üleskerkivaid komplitseeritud ülesandeid.

Kahjuks on paljud kohad meie energiasüsteemis täitmata vastava kaadri puudumise tõttu, kusjuures vajadus uue kaadri järgi võrkude ja süsteemide suurenemisega üha kasvab. Sellest peavad aitama üle saada tulevased TPI elektrivõrkude ja -süsteemide eriala lõpetajad. Üliõpilased tutvuvad teoreetilise õppuse ajal põhjalikult eriala kõige mitmekesisemate küsimustega ja süvendavad oma teadmisi praktiliste ja laboratoorsete tööde abil. Peale selle omandavad üliõpilased praktilisi kogemusi töötades võrkude ja süsteemide ehitamise ja ekspluatatsiooni alal. Esimese tutvuse oma tulevase tööga teevad üliõpilased juba esimesel kursusel ja süvendavad seda teoreetiliselt ettevalmistatutena vanematel kursustel, kus neil tuleb kokku puutuda energeetika paljude tõsiste probleemidega.

H. ESOP,
elektrijaamade, -võrkude ja süsteemide kateedri dotsendi kt.

Masinaehitustehnoloogia

Masinaehitustehnoloogia eriala eksisteerib TPI-s juba üle kümne aasta. Selle aja jooksul on saanud meie rahvamajandus instituudilt sadu kvalifitseeritud insenere-masinaehitustehnologe. Kuid seoses järjest areneva masinaehitustööstusega meie vabariigis ei ole suudetud kuni viimase ajani rahuldada nõudmist nimetatud eriala inseneride järele. Nii oli näiteks käesoleval aastalgi esitatud töökohti mitu korda rohkem kui tegelikult oli lõpetajaid masinaehitustehnoloogia erialal.

Masinaehitustehnologe vajatakse igas masina- ja aparaaditehases. Nende ülesandeks on põhiliselt tehnoloogiliste protsesside väljatöötamine mitmesuguste detailide ja masinate valmistamiseks kuid ka töötlemisrakiste, lõikeinstrumentide ja isegi metallilõikepinkide või muude seadmete konstrueerimine. Selleks, et insener oleks võimeline selliseid ülesandeid lahendama, peab ta saama vastava erialalise ettevalmistuse. Peale üldiste teadmiste omandamise kuulavad masinaehitustehnoloogid selliseid erialaseid distsipliine, nagu masinaehitustehnoloogia, metallilõikepingid, lõiketeooria ja lõikeinstrumentide projekteerimine, kuumtöötlemise tehnoloogia, rakiste projekteerimine, tehnoloogiliste protsesside automatiseerimine jne. Kogemuste saamiseks teoreetilises ja praktilises osas on ette nähtud üliõpilastele rida kursuseprojekte, nagu näiteks metallilõikepinkides ja masinaehitustehnoloogias, kui ka praktiline töö masinatehastes õppeaja vältel. Diplomprojektide teemad on olnud tavaliselt seotud ENSV tehaste konkreetsete vajadustega ja nendes on üliõpilased teinud mitmeid reaalseid ettepanekuid tootmisprotsesside täiustamiseks.

Arvestades järjest kiiremini arenevat masina- ja aparaadiehitust ENSV-s ja masinaehitustehnoloogia eriala huvitavust, on senini olnud suhteliselt suur sisseastujate arv sellele erialale. Loodame, et ka tänavused sisseastujad omistavad sellele väärilist tähelepanu.

H. AARELAID,
masinaehitustehnoloogi kateedri vanemõpetaja

RAAMATUPIDAMINE

Ökonomiste-raamatupidajaid tööstusele valmistab TPI ette alles alates möödunud aastast. Varem pole eriteadlasi sellel erialal ENSV-s üldse ette valmistatud, kuigi nende järgi oli suur vajadus. Kõrgema haridusega ökonomistide-raamatupidajate kaader puudub meie vabariigi tööstuses peaaegu täielikult. Kõrgema haridusega ökonomistid-raamatupidajad moodustavad tööstusettevõtetes vaid 4% sel alal töötavast kaadrist. Selle juures koosneb seegi protsent peaasjalikult vanematest inimestest, kes on jõudmas juba pensioniikka.

Ökonomist-raamatupidaja on paratamatu lüli ettevõtte juhtimistegevuses. Tema ülesanne ei seisa mitte ainult selles, et peegeldada ettevõtte tegevuse tulemusi arvepidamises, vaid kõige pealt selles, et kindlustada isemajandamise põhimõtte õiget rakendamist ettevõtte tegevuses ning kõrget taset selle tegevuse rahanduslikes tulemustes. Seoses arvepidamismasinate ulatusliku rakendamisega lisandub ökonomisti-raamatupidaja töölõiku tänapäeval veel uus suur ülesanne: ta peab juhtima arvepidamise mehhaniseerimist ja automatiseerimist tööstusettevõttes.

Sellega siis peab ökonomist-raamatupidaja olema suuteline juhtima tööstusettevõttes kolme suurt töölõiku: ettevõtte arvepidamist, ettevõttes organiseeritud masin-arvestusjaama või büroo tööd ning ettevõtte rahanduslikku tegevust. See nõuab nendelt eriteadlastelt ettevõtte tegevuse tehniliste ning ökonomiliste aluste põhjalikku tundmist. Sellele nõudele ongi kohaldatud eriala õppeplaan.

Vastuvõtt tööstusliku raamatupidamise erialale toimub nii päevasesse, kui ka õhtusesse ja kaugeõppe osakondadesse, igasse — 25 üliõpilast.

Ökonomistide-raamatupidajate kõrval peab TPI valmistama ette ka eriteadlasi rahvamajanduse planeerimise alal. Töötajad, kes tegelevad rahvamajanduse planeerimisega, peavad hästi tundma planeerimise olemust, mis järeldub sotsialismi objektiivsetest majandusseadustest, samuti rahvamajanduse plaanide koostamise metodoloogiat, plaaniorganite ülesandeid rahvamajanduse planeerimisel ning teid rahvamajanduse plaanide täitmise ning ületamise kindlustamiseks. Selle eriala lõpetajad suunatakse tööle riiklikesse plaaniorganisatsioonidesse, samuti planeerimistööle tööstust juhtivatesse organitesse.

Vastuvõtt sellele erialale toimub esialgu ainult õhtusesse osakonda, arvuga 25 üliõpilast.

Professor J. VAABEL

Siin võib õppida elektrijaamade inseneriks

Meie vabariigi energeetika kiire areng on üldtuntud fakt. Balti energeetikahiiglase teine-teise järel käiku minevad agregaadid räägivad iseenda eest selget keelt. Teatavasti järgnevad sellele energeetikahiiglasele peagi ka teised. Praeguse Balti SEJ insener-tehniline kaader on komplekteeritud põhiliselt vanemate Eesti Energia elektrijaamade baasil ja sedagi mitte täielikult. Aga vanemad jaamad on inseneride-elektrikute poolest veelgi halvemas olukorras — kaadri nappus valitseb pea igas jaamas. Selle lünga peavadki täitma tulevased elektrijaamade eriala lõpetajad. Enne tuleb neil aga loomulikult omandada kogu tänapäeva elektrijaama aparatuuri ekspluatatsiooni ja automaatse juhtimise keerukline tehnika, alates lattidest voolu juhtimiseks ja lõpetades arvutusmasinatega jaama töö automatiseerimiseks.

Dotsent O. TERNO

Konverents oli huvitav

Ikka kiiremaks muutub elutempo. Ehitused, mis sobisid inimestele eile, ei sobi enam homme. Inimeste ja hoonete vahekorra selgitamiseks korraldasidki ehitusteaduskonna parteiorganisatsioon, dekanaat, komsomolibüroo ja ÜTÜ nõukogu teadusliku-teoreetilise konverentsi teemal «Inimene ja tuleviku linn». Ettekanded koostasid 3. ja 4. kursuse tööstus- ja tsiviilehituse üliõpilased ehitusalaste kui ka ühiskonnateaduste kateedrite õppejõudude juhendamisel. Konverents oli ka katseks ühendada filosoofilist probleemi puhttehnilisega.

Elav arutelu toimus üliõpilase T. Keskküla ettekande «Mikrorajooni üldplaneerimise küsimused» põhjal. Ettekandes oli rõhutatud vajadust ehitada, pidades rangelt kinni projektidest. Säilitada olemasolevat loodust. Majad olgu paigutatud akendega võimalikult vastu päikest. Majade ehitamist piki horisontaale ei saa alati lugeda õigeks. Linnatranspordis põhiliseks on ja jääb auto. Linn ja maa peavad kokku sulama.

Ettekanne oli illustreeritud fotodega olemasolevaist mikrorajoonide projektidest.

Arutelus märkis sm. Soonurm, et näidatud mikrorajoonides tuleb inimesi 1 m² kohta rohkem kui Tallinnas Viru tänava rajoonis. Esialgu on linn ikka kitsas.

Sm. Otloot arvas, et seoses põllutööde mehhaniseerimisega väheneb maaelanike arv tunduvalt. Inimesed koonduvad linnadesse. Väiseltt vahe linna ja maa vahel kasvab. Kaob ainult vahe elamistingimustes.

Üliõpilase Tossi arvates oleneb kõik sellest kui kauget tulevikku vaadata. Võib-olla edaspidi toodetakse näiteks piima keemiliselt ja põllumajandus võib hoopis kaduda. Lehmade kasutegur on 29,5%. Vaevalt keemikud seda saavutavad, ütles professor Jürgenson. Sm. Velner soovitas kaaluda võimalust ehitada majad hästi kõrged, kuna ülal on õhk puhtam. Ka inimesed elavad kõrgmägedes kaua.

P. Mägi oma ettekandes «Hoone inimese seisukohalt ja hoone ruumilisest lahendusest», rõhutas, et linn olgu ehitatud inimesele. Olemasolevates linnades on aga sageli inimene kujunenud linna teenindavaks mehhanismiks. Põhiliseks elamutüübiks soovitas ta kasutada sektsioon- ja hotellitüüpi elamuid.

Uutest ehitusmaterjalidest rääkis Ü. Väljataga ja konstruktsioonidest Ü. Raja ja K. Ehala. Hooned iganevad kiiremini kui materjalid, millest hooned on püstitatud. Siit vastuolu konstruktsiooni tugevuse ja moraalse vastupidavuse vahel.

Meie oludes tuleks kasutada 3-kordseid aknaid. Tasuvad end 10 aasta jooksul. Edaspidi, seoses tõmbele töötavate materjalide kasutamisega, kaovad praegused massiivsed survele töötavad konstruktsioonid. Hoonete seinad konstrueeritakse termo- ja heliisolatsioonmaterjalidest.

Sm. Velner peab silikaltsiidi perspektiivi Eesti NSV-s minimaalseks. Meie lubi on halb ja edaspidi on oodata tsemendi muutumist lubjast odavamaks. Perspektiivsemad on kukersiitsideained.

Sm. Arhangelski hoiatas šablooni eest. Mis on ühes mikrorajoonis, seda ei peaks olema tingimata teises. Igas olgu midagi omapärast. Majad ei või olla üksteisest isoleeritud. Eriti lapsed vajavad mängukaaslasi.

Prof. Stein juhtis tähelepanu sellele, et praegu on linnaehituses palju head ka kapitalistlikes riikides. Meie ülesandeks on see hea ära kasutada, muutes ainult eesmärki s. o. muuta mugavamaks kõigi töötajate elamistingimused.

Konverentsist osavõtjad lugesid ettekanded ja sõnavõtud huvitavaks ning soovitasid konverentsi korrata sügisel, TPI aastapäeval, laialdasemale üldsusele.

M. KOPPEL

Toimetuselt: «Tallinna Polütehniku» toimetus on arvamisel, et ehitusteaduskonna ning NLKP ajaloo, dialektilise ja ajaloolise materialismi kateedri poolt organiseeritud konverents «Inimene ja tuleviku linn» on üks õnnestunumaid ühiskondlikke üritusi TPI-s käesoleval õppeaastal. Konverentsi väärtus seisab selles, et ta pani üliõpilasi ja õppejõude sügavamalt mõtlema ehitustegevuse perspektiivide üle, seoses inimeste vajaduste muutumise ja kasvamisega kommunismi laiahaardelise ehitamise ajajärgul. Konverents näitas seda, et pole võimalik õieti planeerida ja organiseerida ehitustegevust mõistmata ühiskondlikus elus toimuvaid muudatusi. Samuti näitas ta, et arvamus, nagu meie üliõpilasi ei huvitaks vaidluskoosolekud ja teoreetilised konverentsid, on väär. Nähtavasti on asi selles, kuidas ja millisel teemal organiseerida selliseid üritusi.

Toimetus on arvamisel, et taolisi teoreetilisi konverentse peaksid edaspidi organiseerima ka teised teaduskonnad (muidugi vastavalt oma erialale). Näiteks võib energeetikutele soovitada selliseid teemasid, nagu «Tuleviku energeetika» või «Kas automaat võib täielikult asendada inimest». Samuti on küllalt teoreetilisi probleeme, mis pakuvad huvi kõigi teaduskondade üliõpilastele ja õppejõududele, nagu «Inimene ja tehniline progress», «Milline peab olema tulevane tootmiskomandör». Puudust pole olnud seni mitte probleemidest ja huvist, vaid pealehakkamisest, innust ja tahtest.

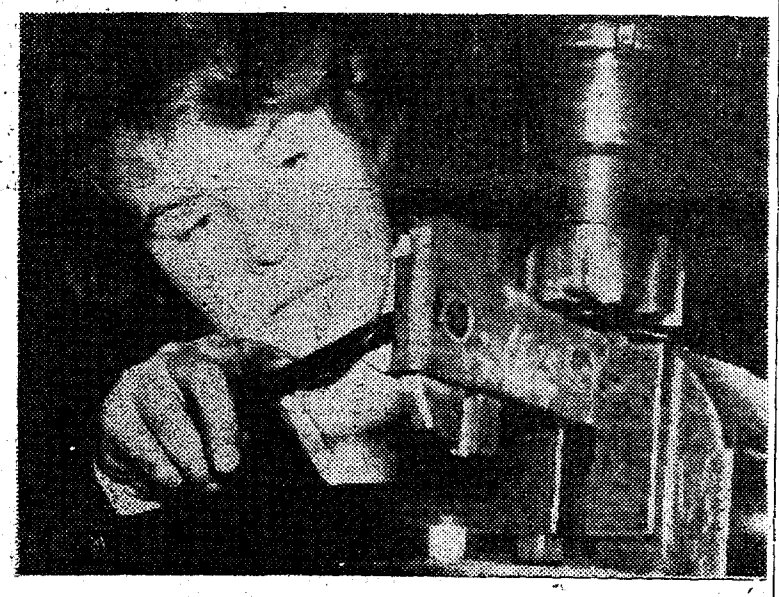

Tööpingi juures

TÖÖTADA TULEB PIDEVALT

Peatselt algab esimestel kursustel kevadine eksamisessioon. Nagu hästi teada, kujunevad eksamisessiooni tulemused seda parematekks, mida süsteemipärasem ja järjekindlam on olnud üliõpilaste töö kogu semestri vältel. Kõige levinumaks halbade eksamihinnete põhjuseks matemaatikas on asjaolu, et aktiivselt hakatakse matemaatikat õppima alles eksamieelsetel päevadel. Semestri vältel katsutakse aga läbi tulla minimaalse jõu- ja ajakuluga. Selle tulemuseks on, et mitmete üliõpilaste teadmised eksamil on pealiskaudsed ja ebakindlad — materjal on küll ära õpitud, kuid pole omandatud vajalikul määral. Niisugused teadmised aga ununevad kiiresti ja juba mõne aja möödudes ei mäletata eksamiks õpitud elementaarseid matemaatilisi tõdesid. Tõsi, nimetatud puudused ei ole kellelegi uudiseks ja meie õppejõud on pidevalt võidelnud süstemaatilise töö eest kogu semestri jooksul. Paraku kordub aga semestrist semestrisse olukord, kus semestri algul ja keskel töötatakse palju väiksema pingega kui semestri lõpul. Sellest annab tunnistust kontroll- ja koduste tööde tulemuste võrdlemine. Esimese kontrolltöö matemaatikas sooritas sellel semestril nõutud punktide arvuga kõikidest I kursuse üliõpilastest 31,8%, II kursuse üliõpilastest 40,8%. Õhtuse osakonna kohta on vastavad andmed I kursus — 39,9%, II kursus — 50,6%.

Talvise eksamisessiooni tulemused matemaatikas aga olid järgmised: eksami sooritas I kursuse üliõpilastest — 85,6%, II kursuse üliõpilastest — 90,4% ja I kursuse õhtuse osakonna üliõpilastest 91,2%. Toodud andmed on keskmised kursuste kohta. Siinjuures esineb rühmasid, kus semestri jooksul töötatakse äärmiselt vähe. Nii näiteks õpperühm MA-26 18 üliõpilasest ilmus kontrolltööle 11 üliõpilast, kelledest ainult üks sooritas kontrolltöö nõutava punktide arvuga, õpperühma MK-41 22 üliõpilasest ilmus tööle 11 ja sooritas töö 4 üliõpilast. Neis rühmades esineb palju puudumisi ka harjutustundidest.

Käesoleval semestril on kontrolltöödes esitatud ka teoreetilist laadi küsimusi ja ülesandeid. Reeglina on need lahendatud halvemini kui praktilised ülesanded. See näitab, et vajalikku teooria osa pole korralikult selgeks õpitud.

Neid fakte arvestades võib öelda, et osa üliõpilasi läheb matemaatika eksamile vastu ilma semestri jooksul kogutud tõhusate teadmisteta. Jääb soovida, et vähemalt semestri järelejäänud osa kasutataks maksimaalselt eksamisessiooniks valmistumiseks.

L. AINOLA

Praktikale lähetuskirjaga

Tänavusuvine tööstuspraktika kujuneb meie üliõpilastele erinevaks eelmistest. Vastavalt ELKNÜ TPI algorganisatsiooni IX konverentsi otsusele suunatakse suvel üliõpilased praktikale komsomoli lähetuskirjaga ühiskondlike ülesannete täitmiseks. Praktika ajal ühiskondlikust tööst osavõtmine taotleb põhiliselt kahte eesmärki: 1) anda tulevastele tootmiskomandöridele vajalikke ühiskondliku töö kogemusi, 2) osutada konkreetset abi tööstusettevõtetele ja organisatsioonidele ürituste läbiviimisel ja ühiskondliku töö organiseerimisel.

Igale üliõpilasele antakse konkreetsed ülesanded kooskõlastatult ettevõtte komsomolikomiteega. Seejuures arvestatakse ka üliõpilaste endi huviala, nende seniseid kogemusi ja võimeid ühes või teises ühiskondliku töö lõigus. Tööpõld on avar: ettevõtted ootavad meie abi (meie ise aga kogemusi) loengulises töös, eriti uue tehnika juurutamise küsimuses, ratsionaliseerimise alal, poliitvestluste läbiviimisel jne. Palju võimalusi pakub näitliku agitatsiooni (seinalehed, välklehed) korraldamine, töölisnoortele instituudi ja oma teaduskonna tutvustamine, kaasalöömine tehase kunstilise isetegevuse ringides, sporditöös jne.

Pärast praktika lõppu esitavad üliõpilased lähetuskirja koos sellele märgitud iseloomustusega ühiskondlikust tööst osavõtu kohta ja praktika aruandega vastavale kateedrile. Hiljem tehakse kokkuvõtted ELKNÜ TPI komitees.

Komsomoli lähetuskirjade väljavõtmise ja igale üliõpilasele õigeaegselt ühiskondlike ülesannete määramise eest vastutavad komsomoligruppide sekretärid. Nende ülesandeks on enne praktika algust kokku leppida praktika kohas igale üliõpilasele antavate kohustuste suhtes ja informeerida sellest instituudi komsomolikomiteed.

Lähemate päevade jooksul tuleb kõigil praktikale minevate õpperühmade komsomoligruppide sekretäridel ilmuda komsomolikomiteesse üksikasjalisema instruktsiooni saamiseks.

H. KALA,
ELKNÜ TPI komitee sekretäri asetäitja

Ühiselamu peab valmima 1. oktoobriks

Tallinna uue linnaosa Nõmme-Mustamäe ja instituudi uute hoonete kompleksi esimene maja on näha juba kaugele. Ehitusplatsil käib elav tegevus varahommikust hilisõhtuni. Ehitajad töötavad kahes vahetuses. Kiirustamiseks on eriti põhjust, sest käesoleva aasta 1. oktoobriks peab valmima ühiselamu esimene sektsioon 330 üliõpilasele.

Meie instituudis on hästi teada, et kõigile ühiselamut vajavatele üliõpilastele ei jätku kohti praegustes ühiselamutes. Viimastel aastatel on üliõpilaste arv tunduvalt suurenenud ja suureneb eeloleval õppeaastal veelgi. Nendel asjaoludel ongi ühiselamu ehitamisega väga kiire. Mitmete kõrgemate õppeasutuste, nagu Uraali Polütehnilise Instituudi, Minski Polütehnilise Instituudi, Tartu Riikliku Ülikooli ja teiste üliõpilased ehitasid ise omale ühiselamud. Uued ühiselamud on ruumide jaotuselt mugavad, vajalike kõrvalruumidega ja inventariga. Seega on paljudes instituutides ja ülikoolides üliõpilased loonud endile head elamis- ning õppimistingimused.

Head elamis- ja õppimistingimused tuleb luua ka üliõpilastele Tallinna Polütehnilises Instituudis. Selle saavutamiseks on vaja ehitajate, üliõplaste, õppejõudude — kogu kollektiivi tublit tööd instituudi ehitustel. Et käesoleval aastal ühiselamu esimene sektsioon valmis ehitada, vajab Tallinna Ehitustrust — instituudi uute hoonete kompleksi ehitusorganisatsioon — abiks vähemalt 200 üliõpilast maikuust kuni oktoobrikuuni. Kõige tõhusamat abi saavad muidugi anda ehitusteaduskonna õppejõud ja üliõpilased. Ehitusteaduskonna üliõpilaste tootmistöö ja õppepraktika toimus eelmistel aastatel paljudel vabariigi tööstus-, elamu- ja teedeehituse objektidel. Käesoleval aastal suunatakse nad Nõmme ühiselamu ja kommunikatsioonide ehitamisele. Peale ehitusteaduskonna üliõpilaste võtavad ühiselamu ehitamisest osa ka teiste teaduskondade üliõpilased ühiskondlike tööde korras. TPI komsomolikomitee ühiskondlike tööde staabis on läbivaatamisel üliõpilaste ettepanekud töödest osavõtmise kohta.

Paljud praegused üliõpilased võib-olla ei tea, et nende eelkäijad olid aktiivsed ühiskondlikest töödest osavõtjad Tallinna ehitustel. Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilased võtsid osa koos Tallinna töötajatega Estonia teatri, Harju tänava haljasalade, Lenini puiestee, Lenini puiestee nr. 11—15 elumaja, Komsomoli nimelise staadioni, Kopli puhkepargi ja teiste objektide ehitamisest aastatel 1945—1955. Praegu õpivad vanematel kursustel üliõpilased, kes rajasid spordiväljakud Kloogale, ehitasid Koskla tänava ühiselamud ja ehitusmaterjalide laboratooriumi. Üliõpilaskonna noorema generatsiooni aukohuseks on jätkata neid häid traditsioone ja anda oma panus instituudi väljaehitamisele.

Tallinna Polütehnilise Instituudi kõige tähtsamaks ehituseks on käesoleval ja eeloleval aastal uute hoonete kompleks Nõmmel. Ühiselamu ja õppehoonete valmisehitamine lähemate aastate jooksul loob täiesti uue olukorra, kus ei ole enam puudus ühiselamukohtadest, auditooriumidest, laboratooriumidest, võimlatest, klubi- ja teistest ruumidest.

Meie ülesandeks on ehitada instituut, mis on meie ajastu väärilline. Selle ehitustöö tähtsust ja ulatust tuleb meie ehitusinseneridel, õppejõududel ja üliõpilastel õigesti hinnata.

Instituuti koondunud teadlaste, õppejõudude ja tulevaste inseneride teadmised ja oskused tuleb ehituse alal rakendada kõigepealt uue instituudi rajamisel.

Suurt tähtsust ja tähelepanu instituudi uute hoonete ehitamisele omistab Eesti NSV Ministrite Nõukogu. Maikuu esimestel päevadel vaadati Ministrite Nõukogus läbi instituudi rektori ettepanekud ühiselamu ehitustööde kiirendamise kohta. Võeti vastu otsus ehituse 1961. a. finantseerimise ja ehitus-montaažtööde mahu suurendamiseks, Nõmme uue linnaosa kommunikatsioonide ehitamise tähtaegade ja ehituse materjalidega varustamise kohta. Käesoleval aastal tuleb teha ühiselamu ehitustöid summas 300 000 rbl. ja nagu eelpool öeldud, ehitada valmis esimene sektsioon 1. oktoobriks. Ühiselamu ekspluatatsiooni andmiseks ehitatakse esimese mikrorajooni ja TPI territooriumi vaheline tänav, kanalisatsioon, vesivarustus ja elektriliinid koos alajaamadega. Tallinna Ehitustrusti insenerid ja töölised on käesoleva aasta nelja kuu jooksul teinud tublisti tööd. Selle tulemusena on ühiselamu esimene sektsioon katuse all ja lähemal ajal lõpetatakse teise sektsiooni viimane, s. o. viies korrus. Käesoleval kuul on ette nähtud alustada esimese sektsiooni sisetöödega ja katlamaja ehitamisega. Need tööd on Tallinna Ehitustrust planeerinud meie instituudi üliõpilastele. Üliõpilastele on ette nähtud tööd ka TPI territooriumi ja esimese mikrorajooni kommunikatsioonide ehitamisel. Tahame loota, et üliõpilased täidavad need ülesanded hästi. Seejuures on vajalik, et ehitusteaduskonna kateedrid, kõigepealt aga ehitustööde tehnoloogia kateeder osutab kõige suuremat tähelepanu üliõpilaste juhendamisele Nõmmel. Oskuslikul juhendamisel ja tööde heal organiseerimisel saavad üliõpilased praktilisi kogemusi ehitustööde mitmetel erialadel. Senini on üliõpilaste tootmistöö ja tööstuspraktika korraldamisel meie õppejõud väga palju arvestanud tööstusettevõtete ja vabariigi ehitusobjektide nõudmisi. Nüüd on käes aeg oma jõudude rakendamiseks uue instituudi ehitamisel. Teiste sõnadega, aeg on käes asuda instituudi nõukogu otsuste täitmisele vajalike ruumide juurdesaamiseks. Ei pruugi kellelgi olla kahtlust selles, et rektoraat toetab kõigiti õppejõudude ja üliõpilaste initsiatiivi, mis kiirendab instituudi hoonete, käesoleval aastal aga üliõpilaste ühiselamu valmistamist.

Käesoleva seitseaastaku plaanis s. o. kuni 1965. a. on ette nähtud Tallinna Polütehnilise Instituudi uute hoonete ehitamiseks ligi 5 miljonit rubla. Seega on antud vajalikud rahalised vahendid instituudi väljaarendamiseks. Selliste võimaluste juures on vajalik koondada peamine tähelepanu ehitustööde organiseerimisele. Möödunud aastate jooksul on palju räägitud instituudi ehitamisest, nüüd on vaja asuda kogu meie kollektiivil ehitustööle.

Väga kasulik on kui teaduskonnad, kateedrid, õppejõud ja üliõpilased teevad omapoolsed ettepanekud instituudi hoonete ehitustööde korraldamise kohta.

H. EESMAA,
TPI haldusprorektor

Meie üliõpilasi Balti Soojuselektrijaama löökehitusel.

SELGUSID PARIMAD

1960/61. õppeaasta sügissemestril kuulutati välja võistlus TPI parimale ühiselamule ja parimale toale igas ühiselamus. Maipühade eel kuulati ametiühingukomitee koosolekul ühiselamute nõukogude esimeeste aruandeid selle kohta, mida on ette võetud elu- ja õppimistingimuste paremaksmuutmiseks ühiselamutes.

Parimaks ühiselamuks tunnistati Lenini pst. tütarlaste ühiselamu, preemiaks — televiisor.

Parimateks tubadeks osutusid:

Lenini pst. 13, korter 11, tuba 4, toavanem — Erna Riimann (K-41),

korter 14, tuba 6, toavanem — Arvi Kleemeier (E-62).

Kosmonaut Gagarini pst. 17-a, tuba 11, toavanem — Mati Songisepp (MP-27).

Pärnu mnt. 6, tuba 6, toavanem — Evi Rada (IM-101).

Koskla t. 2/8, tuba 6, toavanem — Arvo Virkus (MP-67).

Parimad toad said preemiaks kunstitoodete kombinaadis valmistatud vaibad ja linikud.

Lugejal võib tekkida küsimus, miks pole näidatud parimad toad kõigis ühiselamuis? See tuleneb sellest, et osa ühiselamute nõukogu esimehi (Koskla t. energeetikute ühiselamu esimees Türkson, ehitajate ühiselamu nõukogu esimees Kipak jt.) ei vaevanud end sellega, et selgitada välja parim tuba ühiselamus ja osa võtta ametiühingukomitee koosolekust, et esitada aruanne ühiselamus tehtud töö kohta.

Loodame, et tulevikus kõik ühiselamute nõukogude esimehed suhtuvad oma tööülesannetesse kohusetundlikumalt.

J. LOO,
TPI ametiühingukomitee elamuheaolu komisjoni esimees

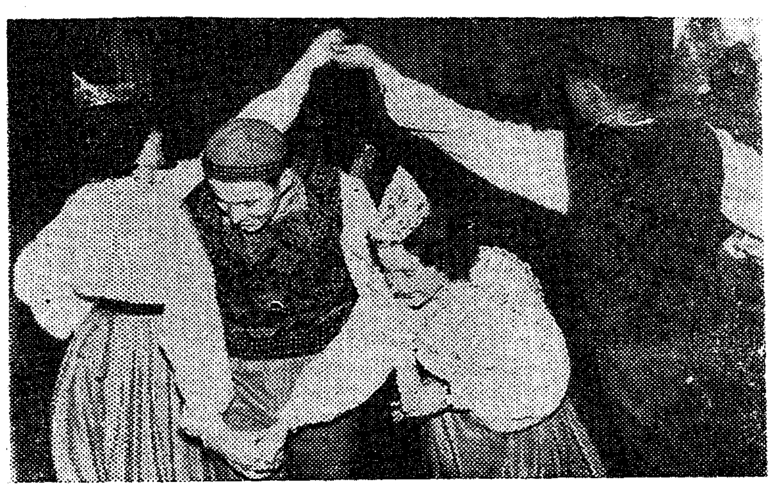

Esinevad instituudi rahvatantsurühma liikmed.

Kogu rühm lektoreiks

«Tallinna Polütehniku» eelviimases numbris avaldas ENSV Poliitiliste ja Teadusalaste Teadmiste Levitamise Ühingu liikmegrupi tehnikasektsiooni büroo sekretär, õpperühma AA-69 üliõpilane V. Ootre üliõpilaskonnale üleskutse astuda PTTL Ühingu liikmegrupi aktiivseks liikmeks, et oma jõu ja oskuse kohaselt kanda teadmisi rahvamassidesse. Töövormiks on seejuures populaarteaduslike loengute läbiviimine keskkoolides, töölisnoorte hulgas, punanurkades ja ühiselamutes — suvel aga, viibides tööstuspraktikal, vestluste läbiviimine töörigaadides, tsehhides ja ehitusplatsidel.

Üliõpilaskonna osavõttu poliitiliste ja teadusalaste teadmiste propageerimiseks töötajaskonnas, näeb ette ka NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt 21. märtsil k. a. kinnitatud Nõukogude Liidu Kõrgemate Koolide Põhikiri.

Üliõpilase V. Ootre poolt avaldatud üleskutsele reageeris viivitamatult teede ja sildade eriala üliõpilasrühm EA-44, kes 27. aprillil, tööstusväljaõppe praktikale siirdumise eel peetud tootmisnõupidamisel, otsustas täies koosseisus, s. o. 21 isikuga astuda ühingu liikmegrupi liikmeks, et suvisel praktikal, ehitustandril, viia teadmisi töörigaadidesse.

See väärikas algatus ja eeskuju ootab kohest järgnemist kõigilt praktikale siirduvatelt üliõpilasrühmadelt ja neid juhendavatelt õppejõududelt.

R. AMBROS,
autoteede ja geodeesia kateedri juhataja

Näiteringis on käimas järjekordne proov.

Õnne ühisel eluteel

IVI KALJASELE
JA
KAUPO SONGILE

soovivad kaasüliõpilased õpperühmast K-21s

ESIMESED SAMMUD

Esimesed sammud kõrgema tehnilise hariduse organiseerimiseks tehti 1917. a. sügisel, peale Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni võitu. Juba 1917. a. juulis pidi Tallinna Rahvaülikooli juurde loodama tehnika- ja agronoomiaosakond. See osakond pidi valmistama ette kitsalt spetsialiseerunud inimesi abiks inseneridele keeruliste tehnikaprobleemide lahendamisel. Ajutise valitsuse reeturliku poliitika tõttu ei õnnestunud aga seda ideed tegelikkuses rakendada.

Alles peale 7. novembrit, tänu nõukogude võimu vahetule abile, suudeti lahendada Rahvaülikooli tehnikaosakonna küsimus. Õppeaega pikendati tehnikaosakonnas 2 aastani. Kuna ülikoolis õppijatest — töölistest, soldatitest ja madrustest — suurem osa ei omanud keskharidust, otsustati esimesel õppeaastal läbi võtta üldhariduslikke aineid, eriti matemaatika, füüsika, anorgaaniline keemia ja joonestamine. Teisel õppeaastal lisandusid neile tugevusõpetus, masinaelemendid jne.

Paralleelselt jätkas tööd eraldiseisva tehnilise õppeasutuse loomiseks moodustatud komisjon.

Selle kooli asutamine katkes 1918. a. veebruaris Saksa okupatsiooni tõttu. Saksa okupatsioonivägede väejuhatus keelas isegi komisjoni poolt väljatöötatud õppeplaanide trükkimise.

Alles 1918. a. sügisel õnnestus grupil inseneridel — H. Reieril, K. Ipsbergil, I. Kesküllil jt. alustada erakursuste korraldamist masinaehituses, elektrotehnikas, laevaehituses, hüdrotehnikas, arhitektuuris ja ehituses. Kursustest, mis toimusid Lutheri vabrikus, võttis osa 120 inimest. Kõige rohkem kuulajaid oli elektrotehnika erialal — 41, masinaehituse erialal 28 jne. Need kursused kujunesid praktiliselt ettevalmistuskursusteks ning töötasid vaid 1918. a. sügisel.

Kui 1918. a. lõpul asusid Eesti Punaarmee osad vabastama meie territooriumi okupantidest, oli üheks esimeseks Eesti Töörahva Kommuuni valitsuse sammuks 16. märtsil 1919. a. 2 fakulteedist, tehnilisest ja pedagoogilisest, koosneva rahvaülikooli loomine.

Põhimääruse järgi pidi Eesti Töörahva Kommuuni Ülikool koosnema kolmest astmest. Esimene aste kujutas endast ettevalmistavat osa, teisel astmel — polütehnikumis, milles õppeaeg oli 2 aastat, valmistati ette instruktoreid vastavalt valitud profiilile. Teisel astmel olid ehituse, keemia, mehaanika, põllumajanduse ja rahvamajanduse eriharud. Kolmas aste, õppeajaga samuti 2 aastat, pidi ette valmistama teaduslikke töötajaid.

Esialgu otsustati vastu võtta 100 üliõpilast, kes kõik kindlustati stipendiumiga.

Ülikooli rektoriks määrati arhitektuuri ja ehituskonstruktsioonide õppejõud A. Poleštšuk, esimesteks õppejõududeks olid professorid O. Madossin, Beljajev, Müntz, samuti L. Schmidt, I. Mölder, O. Hinto, I. Verro jt.

1919. a. kevadel alustas ülikool tööd, esimesi loenguid keemias, meteoroloogias, staatikas ja kujutavas geomeetrias peeti juba mais-juunis.

Kuid eesti töörahvas ei suutnud kaitsta kättevõidetut. Välismaiste imperialistide abiga lämmatati Eesti Töörahva Kommuun. Lagunes ka äsjaloodud ülikool. Alles 1919. a. oktoobris alustas eraõppeasutusena tööd Tallinna Tehnikum, mis 14. mail 1920. a. muutus riiklikuks õppeasutuseks.

V. ARHANGELSKI

Võimalused on head

Kehakultuur ja sport on saavutanud Tallinna Polütehnilises Instituudis suure populaarsuse. Paljud üliõpilased ja õppejõud on astunud TPI Spordiklubi liikmeks, et kasutada neid avaraid võimalusi, mis meil on loodud spordiga tegelemiseks, oma tervise tugevdamiseks ja spordierialal paremate tulemuste saavutamiseks. Praegu töötab spordiklubi juures 18 spordieriala sektsiooni vilunud ja tuntud treenerite, nagu J. Dudkini, A. Mõttuse, R. Toomsalu, O. Karikose, V. Bazanovi jt. juhtimisel. Tänu headele treenimisvõimalustele ja hoolsale treeningule on meie üliõpilasperes terve rida tuntud sportlasi. Tuntumaks tuleb kindlasti lugeda ujujat V. Siimarit. Spordisõpradele on kahtlemata tuntud ka L. Tammejõe, E. Landmanni, E. Udami, L. Härsingu, T. Lepmetsa, T. Kitsingu jt. meie meistersportlase nimed. Praegu õpib TPI-s üldse 16 NSV Liidu meistersportlast. Häid ja tublisid saavutusi on palju ja kõiki üles lugeda ei ole võimalik. Küll tahaks aga esile tuua meie korvpallimeeskonna edukat esinemist Eesti NSV 1961. a. meistrivõistlustel, kus saavutatud esikoht on kahtlematult meie korvpallitaseme parimaks näitajaks. Regulaarselt töötavad sektsioonid ka uuematel spordialadel, nagu seda on allveesport, väravapall ja orienteerumine.

Laialdane treeningtöö leiab hindamist regulaarselt toimuvatel võistlustel. On kujunenud traditsiooniks, et igal aastal viiakse läbi rühmade- ja teaduskondadesisesed võistlused, mis eelnevad üleinstituudilisele kompleksspartakiaadile. Nii võtavad võistlustest osa sajad üliõpilased. Tänavu toimub üleinstituudiline kompleksspartakiaad 12. korda.

Enne lõplikku kokkuvõtet on spartakiaadi raames peetud võistlustel edukamalt esinenud energeetika- ja ehitusteaduskonnad. Suurimaks auks loetakse spartakiaadi üksikute alade võitmist ja seega õiguse omandamist TPI meistrimärgi kandmiseks.

Regulaarse treeningtöö ja spordi kõrval on omandanud suure populaarsuse ühepäevased matkad ja väljasõidud. Puhkepäevamatkade korraldamiseks on hea võimalus TPI Klooga puhke- ja spordilaagri kasutamise näol. Kloogal on olemas kõik tingimused meeldiva sportliku puhkuse jaoks. Eriti tore on muidugi suvel — ilus rand, vaikus, päike, vesi ja kõik vajalikud spordivälјakud. Lühemate puhkuste kõrval jaotatakse Klooga laagrisse sõiduks ka suurel arvul tuusikuid.

Sportimiseks ja vaba aja veetmiseks on kõik tingimused olemas ja iga aastaga meie võimaluste hulk suureneb.

H. MAANSO,
TPI Spordiklubi juhataja

Ajakirjanduse päeval

5. mail kui kogu Nõukogudemaa tähistas ajakirjanduse päeva, kogunesid «Tallinna Polütehniku» lugejad ja kirjasaatjad II auditooriumisse, et teha kokkuvõtteid viimase õppeaasta ajakirjanduse-alasest tööst. Meie ajalehe noorematest vendadest — seinalehtedest tunnistati parimaks ehitusteaduskonna seinaleht «Ehitaja» (toimetaja M. Purre). Samas märgiti ka vene keele ja võõrkeelte kateedri ja mehaanikateaduskonna seinalehtede sisulise külje paranemist viimasel ajal. Miks polnud ülevaatusele toodud energeetika-, keemia-mäe- ja insener-majandusteaduskonna seinalehti? Võib-olla teavad sellele küsimusele vastust anda mainitud seinalehtede toimetajad, ametiühingu büroode esimehed ja komsomolibüroode sekretärid?

Tänavu alustas «Tallinna Polütehniku» toimetus **kokkuvõtete** tegemist jooksva aasta **parimatest** artiklitest, fotodest, **karikatuuridest**. Käesoleva õppeaasta jooksul ilmunud parimate artiklite autoriteks tunnistati: O. Silde, R. Pehma, E. Kaber, T. Taveter, E. Paal, R. Teemägi, R. Eendra, E. Hendre, E. Pakri. Õnnestunumate fotode autoriteks olid: P. Tober, R. Eendra, R. Kristjuhan, Ü. Pärnits, A. Iruda ning karikatuuride alal A. Kase ja A. Ringo. Nii neid, parimate kaastööde autoreid, kui ka aktiivsemaid kirjasaatjaid premeeriti. «Tallinna Polütehniku» tublimatele aktivistidele ja kirjasaatjatele avaldati aga TPI rektori käskkirjaga kiitust.

A. LEIS

Assistent SELMA KÖSTER 50-aastane

11. mail tähistas kehalise kasvatuse ja spordikateedri assistent Selma Köster oma 50. sünnipäeva.

S. Köster sündis Tallinnas, kus sai ka alghariduse. Kui 1925. aastal siirdusid vanemad elama NSV Liitu, avanes noorel tütarlapsel peagi võimalus hariduse täiendamiseks oma huvialadel.

Esialgu õppis ta teatristuudios ning tegutses näitlejana Leningradi Eesti Teatris. Peagi hakkas S. Köster tundma huvi kehakultuuri vastu ning tal tekkis soov omandada kõrgemat haridust sellel alal. Ta astus õppima P. F. Lesgafti nim. Kehakultuuriinstituuti, mille lõpetas 1940. aastal kehalise kasvatuse õpetaja kutsega. Peale lõpetamist lähetati ta tööle Kaug-Itta, kus töötas vanem-metoodikuna ja hiljem Primorski krai kehakultuuri- ja spordikomitees õppe-spordiosakonna juhatajana. 1944. a. kutsus Eesti NSV Valitsus S. Kösteri tööle oma sünnimaale. Alates 1947. aasta kevadest töötab juubilar meie instituudis.

Nõudliku ja kohusetruu õpetajana on ta ligi 15 aasta jooksul tõstnud meie instituudi naisüliõpilaste kehalisi võimeid ja spordimeistelrikkust valmistades ette sadu VTK märklasi ja järgusportlasi. Ta on aidanud kaasa spordimassilise töö läbiviimisele majandusteaduskonnas, olles selle teaduskonna kauaaegne hooldaja-õppejõud kehalise kasvatuse alal. Palju hoolt ja tähelepanu on juubilar pühendanud ujumise ja sõudespordi arendamisele instituudis. Suvekuudel näeme teda alati Klooga tervistavas spordilaagris organiseerimas üliõpilastele aktiivse puhkuse veetmist.

Soovime lugupeetud juubilarile tervist, jõudu ja energiat tema edasises tegevuses kehakultuuri alal.

KOLLEEGID

Meie üliõpilased on töötanud ekskursioonijuhtidena ka NSV Liidu Rahvamajanduse Saavutuste Näitusel Moskvas.
Pildil: üliõpilane Helmi Licht annab seletusi väljapanekute kohta.

Toimetaja: O. PÕDER

Орган партбюро, дирекции, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник», город Таллин.

MB 03288 Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42. Hind 2 kop. Tellimise nr. 1782